

Standpuntsdocument Industrie:
gebruik van tijdelijke (mobiele)
apparaten, arbeidsmiddelen/
gereedschappen en tijdelijke
beveiligingsmiddelen in
ATEX gezoneerde gebieden.

Versie 2.0 – 22 februari 2021

vereniging van Nederlandse
tankopslagbedrijven

Standpuntsdocument gebruik van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/ gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen in ATEX gezoneerde gebieden

February 22, 2021

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	2
2	INDUSTRIEBELEID	2
2.1	UITGANGSPUNTEN	2
2.2	WETTELIJK KADER: ZONERING EN ATEX-CATEGORIEEN	2
2.3	ARBEIDSOMSTANDIGHEDENBESLUIT	3
2.4	INDIEN APPARATUUR NIET PASSEND TE KRIJGEN IS BIJ DE EISEN VAN DE GEVARENZONE	5
3	STAPPENPLAN VOOR TIJDELIJKE APPARATUUR IN ATEX GEZONEERDE GEBIEDEN	6
3.1	FLOW DIAGRAM STAPPENPLAN	6
3.2	TOELICHTING FLOW DIAGRAM STAPPENPLAN	7
BIJLAGE 1	LIJST VAN CE/EX APPARATUUR.....	10

Hoewel bij de samenstelling van dit document grote zorgvuldigheid is betracht, aanvaarden de bij de totstandkoming betrokken branches (VNCI, VNPI, VOTOB, NOVE en Deltalinqs) geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die het directe of indirecte gevolg is van handelingen en /of beslissingen die (mede) gebaseerd zijn op de informatie in dit document.

1 INLEIDING

Dit standpuntsdocument beoogt bedrijven handvatten te bieden bij het selecteren van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen voor gebruik in ATEX gezoneerde gebieden (ATEX 114). Dit document heeft geen betrekking op het uitvoeren van werkzaamheden in gezoneerde gebieden (ATEX 153).

De aanleiding van dit document is de interpretatie van artikel 3.5 e van het Arbobesluit en de recente aanpassing daarvan.

Het standpuntsdocument bestaat uit een beschrijving van het algemene industriebeleid, gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving (Hoofdstuk 2) en een stappenplan voor de te volgen strategie bij het gebruik van mobiele apparatuur in ATEX gezoneerde gebieden (Hoofdstuk 3).

Verder wordt er een overzicht gegeven van apparatuur, arbeidsmiddelen en gereedschappen waarvan ATEX categorie 3 versies beschikbaar zijn en waarvan de industrie van mening is dat die redelijkerwijs toegepast kunnen worden voor het beoogd gebruik en conform de wetgeving (Bijlage 1).

2 INDUSTRIEBELEID

2.1 UITGANGSPUNTEN

De industrie hanteert als beleid dat de generieke beoordeling van de explosiegevaaren en arbeidsrisico's wordt beschreven in en valt onder de werking van het explosieveiligheidsdocument (EVD). In het EVD komen de voorwaarden aan de orde in geval van het werken met niet CE/Ex apparatuur, of apparatuur met niet de geschikte temperatuurklasse en/of explosiegroep, alsmede de deskundigheid voor het vaststellen van de maatregelen voor beheersing van de zone en van de ontstekingsbronnen. Het EVD dient deze afweging en beoordeling van de bron- en beheersmaatregelen te beschrijven en ook aan te geven hoe een periodieke opvolging plaatsvindt van redelijkerwijs beschikbare CE/Ex apparatuur voor in de toekomst.

2.2 WETTELIJK KADER: ZONERING EN ATEX-CATEGORIEËN

De ATEX wet- en regelgeving (Arbobesluit artikel 3.5 e) kent overeenkomstig het Warenwetbesluit explosieveilig materieel 2016 qua gevarencategorieën en toepasbare (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/gereedschappen en beveiligingsmiddelen (hierna verder genoemd: "apparatuur") de volgende indeling en toepassing:

- **zone 0** Een plaats waar een explosieve atmosfeer (bestaande uit een mengsel van brandbare stoffen in de vorm van gas, damp of nevel met lucht) of zone 20 (een wolk brandbare stof in lucht), **voortdurend, gedurende lange perioden of herhaaldelijk aanwezig** is.

→ toepassen ATEX-categorie 1-apparatuur, met geschikte temperatuurklasse en explosiegroep.

- **zone 1** Een plaats waar een explosieve atmosfeer (bestaande uit een mengsel van brandbare stoffen in de vorm van gas, damp of nevel met lucht), of zone 21 (een wolk brandbare stof in lucht), **onder normaal bedrijf waarschijnlijk af en toe aanwezig** kan

Standpuntsdocument gebruik van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/ gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen in ATEX gezoneerde gebieden

February 22, 2021

zijn.)

→ toepassen ATEX-categorie 1- of 2-apparatuur, met geschikte temperatuurklasse en explosiegroep.

- zone 2 Een plaats waar de aanwezigheid van een explosieve atmosfeer (bestaande uit een mengsel van brandbare stoffen in de vorm van gas, damp of nevel met lucht), of zone 22 (een wolk brandbare stof in lucht), onder **normaal bedrijf niet waarschijnlijk is en waar, wanneer dit toch gebeurt, het verschijnsel van korte duur is.**)

→ toepassen ATEX-categorie 1-, 2- of 3-apparatuur, met geschikte temperatuurklasse en explosiegroep.

2.3 ARBEIDSOMSTANDIGHEDENBESLUIT

De van toepassing zijnde artikelen uit het Arbeidsomstandighedenbesluit en de toelichting op de aanpassing van het besluit waarop het document is geschreven, zijn hieronder weergegeven:

- Artikel 3.5c, eerste lid van het Arbeidsomstandighedenbesluit

Arbeidsomstandighedenbesluit

Artikel 3.5c, Nadere voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie; explosieveiligheidsdocument

1. De gevaren in verband met explosieve atmosferen en de bijzondere risico's die daaruit kunnen voortvloeien, worden in het kader van de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in artikel 5 van de wet, voor de aanvang van de arbeid en bij iedere belangrijke wijziging, uitbreiding of verbouwing van de arbeidsplaats, de arbeidsmiddelen of het arbeidsproces, in hun geheel beoordeeld en schriftelijk vastgelegd in een explosieveiligheidsdocument.

Hier moet naast artikel 3.5c, lid 1 ook artikel 3.5e worden genoemd: Maatregelen in gevarenczones

https://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/2020-01-01/#Hoofdstuk3_Afdeling1_Paragraaf2a_Artikel3.5e

In gevarenczones worden in ieder geval de volgende maatregelen genomen (conform lid c):

installaties, apparaten, beveiligingssystemen en het installatiemateriaal, worden, met inachtneming van onderdeel e, slechts in gebruik genomen indien uit het explosieveiligheidsdocument op basis van de beoordeling, bedoeld in artikel 3.5c, eerste lid, is gebleken dat aan het gebruik ervan geen explosiegevaar is verbonden;

Standpuntsdocument gebruik van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/ gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen in ATEX gezoneerde gebieden

February 22, 2021

- Artikel 3, lid 1 onder b van de Arbeidsomstandighedenwet

Arbeidsomstandighedenwet

Artikel 3

1. De werkgever zorgt voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers inzake alle met de arbeid verbonden aspecten en voert daartoe een beleid dat is gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden, waarbij hij, gelet op de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening, het volgende in acht neemt:
 - a. tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden geleverd organiseert de werkgever de arbeid zodanig dat daarvan geen nadelige invloed uitgaat op de veiligheid en de gezondheid van de werknemer;
 - b. tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden geleverd worden de gevaren en risico's voor de veiligheid of de gezondheid van de werknemer zoveel mogelijk in eerste aanleg bij de bron daarvan voorkomen of beperkt; naar de mate waarin dergelijke gevaren en risico's niet bij de bron kunnen worden voorkomen of beperkt, worden daartoe andere doeltreffende maatregelen getroffen waarbij maatregelen gericht op collectieve bescherming voorrang hebben boven maatregelen gericht op individuele bescherming; slechts indien redelijkerwijs niet kan worden geleverd dat maatregelen worden getroffen die zijn gericht op individuele bescherming, worden doeltreffende en passende persoonlijke beschermingsmiddelen aan de werknemer ter beschikking gesteld;

- De toelichting op de verandering van het Arbobesluit geeft aan onder welke condities dit mogelijk zou zijn.

- Uit de internetconsultatie bleek verder dat de voorgestelde wijziging van artikel 3.5e Arbobesluit inzake maatregelen in gevarencategorieën bij explosieve atmosferen naar het oordeel van de chemische industrie juist onduidelijkheid zou creëren omdat die wijziging de huidige ruimte die nodig is voor maatwerk, leek weg te nemen. **Dit betreft echter een misverstand. Met artikel 3.5e was altijd al beoogd ruimte te bieden voor maatwerk.** Dit wordt daarom thans scherper toegelicht in de artikelsgewijze toelichting. Het voorbeeld dat eerder in de artikelsgewijze toelichting werd gegeven is niet meer opgenomen omdat gebleken is dat dit juist voor onduidelijkheid zorgde.
- Uit de aanhef van artikel 3.5e Arbobesluit (oud) volgde dat het explosie veiligheidsdocument op basis van de beoordeling, bedoeld in artikel 3.5c, eerste lid, Arbobesluit «andere eisen» kon stellen. De formulering «andere eisen» kon ten onrechte de indruk wekken dat het mogelijk was ter zake minder eisen te stellen, een minder strenge gevarencategorie te kiezen, apparatuur of beveiligingsmiddelen te gebruiken uit een minder strenge categorie dan vermeld in de punten 1°, 2° of 3° van onderdeel e, of af te zien van het treffen van de maatregelen die nodig zijn volgens de beoordeling van de gevaren met betrekking tot explosieve atmosferen, bedoeld in artikel 3.5c, eerste lid. Met «andere eisen» werd en wordt echter bedoeld dat er «aanvullende, extra eisen» gesteld kunnen worden.
- Indien er voor een apparatencategorie géén apparatuur of beveiligingsmiddelen beschikbaar zijn (of niet op een redelijke termijn beschikbaar gaan komen), mag afgeweken worden van de principes, bedoeld in artikel 3.5e, onderdeel e, Arbobesluit. Er moeten dan wel aanvullende maatregelen genomen worden om te zorgen dat het explosiegevaar zoveel mogelijk wordt teruggedrongen.

2.4 INDIEN APPARATUUR NIET PASSEND TE KRIJGEN IS BIJ DE EISEN VAN DE GEVARENZONE

In algemene zin is de doelstelling van de industrie om zoveel mogelijk gebruik te maken van apparatuur die passend is bij de eisen vanuit de gevarenczone. Echter niet alle apparatuur die gebruikt wordt in de industrie is commercieel verkrijgbaar in de juiste categorie, temperatuurklasse en explosiegroep.

Met dit document wordt in vijf stappen invulling gegeven om deze apparatuur toch te gebruiken maar op een verantwoorde manier. Het handreiking is op een dusdanige manier opgezet dat in bijna alle situaties de tekortkomingen (in categorie, temperatuurklasse en explosiegroep) worden gecompenseerd door het nemen van extra aanvullende maatregelen die passend zijn ten opzichte van de aanwezigheid van de explosieve atmosfeer.

Wanneer het stappenplan wordt gevolgd is het dus mogelijk, afhankelijk van het type gevarenczone, om onder voorwaarden het gebruik toe te staan van niet ATEX apparatuur (geen of lagere categorie) en/of van ATEX apparatuur met een lagere temperatuurklasse en/of van ATEX apparatuur met een lagere explosiegroep.

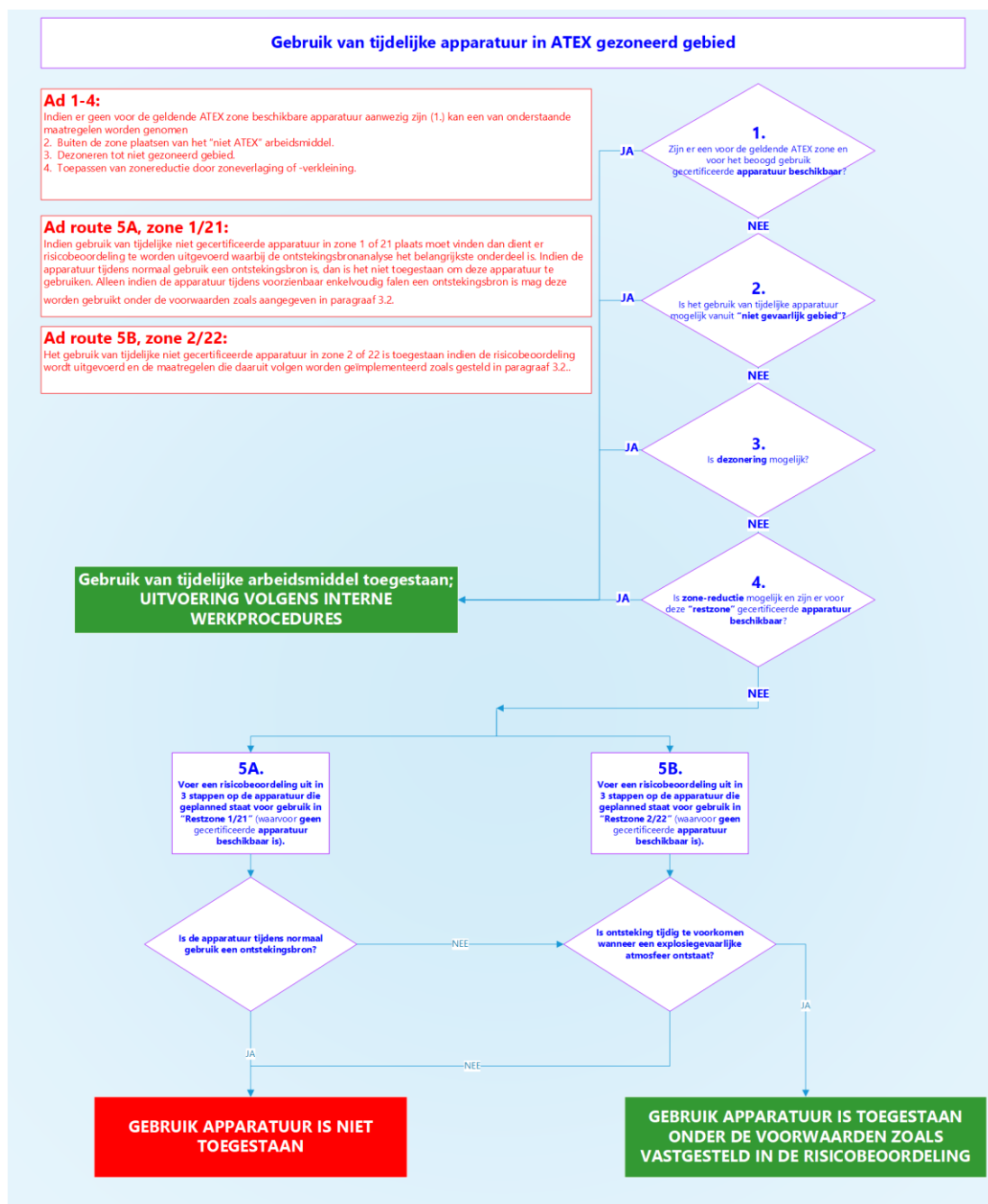
Het stappenplan is gevisualiseerd in paragraaf 3.1 en wordt verder toegelicht in paragraaf 3.2.

Standpuntsdocument gebruik van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/ gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen in ATEX gezoneerde gebieden

February 22, 2021

3 STAPPENPLAN VOOR TIJDELIJKE APPARATUUR IN ATEX GEZONEERDE GEBIEDEN

3.1 FLOW DIAGRAM STAPPENPLAN

* Conform de Nota van Toelichting is er ruimte voor maatwerk, zie ook eerder kader op pagina 4.

*

3.2 TOELICHTING FLOW DIAGRAM STAPPENPLAN

[Stap 1] Gebruik van CE/Ex apparatuur ¹

Het gebruik van tijdelijke apparatuur in gezoneerde gebieden kan, met in achtneming van het aanwezige werkvergunningstelsel of de aanwezige operationele procedures of instructies zonder verdere restricties worden uitgevoerd met ATEX apparatuur die is voorzien van een CE/Ex markering en bijbehorende EU-conformiteitsverklaring (ATEX 114/95) voor de juiste gevarenzoneklasse, explosiegroep en temperatuurklasse. Zie bijlage 1 voor de lijst van CE/EX apparatuur die eenvoudig beschikbaar en tegen een commercieel verantwoorde prijs te verkrijgen is en daarmee ook redelijkerwijs kan worden gebruikt.

Indien de te gebruiken apparatuur niet in CE/Ex markering te verkrijgen is (zie als voorbeeld apparatuur in bijlage 1) en de noodzaak er wel is om deze niet geschikte (geen of niet de juiste categorie, temperatuurklasse of explosiegroep) apparatuur wel te willen gebruiken wordt overgegaan naar stap 2.

[Stap 2] Buiten de zone plaatsen

De eerst andere mogelijkheid om tijdelijke apparatuur te kunnen gebruiken, is het plaatsen of gebruiken van de niet geschikte CE/Ex apparatuur buiten de gevarenzone.

[Stap 3] Dezoneren tot een niet gevaarlijk gebied (NGG)

Indien tijdelijke apparatuur in gezoneerde gebieden moet worden gebruikt en er geen geschikte CE/Ex gemarkeerde apparatuur beschikbaar is (juiste categorie, explosiegroep en temperatuurklasse), dan is de eerste afweging om een niet gevaarlijk gebied te creëren (NGG) door de gevarenzone weg te nemen. Dit kan bijvoorbeeld door de installatie of het installatieonderdeel vrij te maken van brandbare stoffen die tot een mogelijke explosieve atmosfeer kunnen leiden, dan wel door andere aanvullende maatregelen (inertiseren of ventileren). De implementatie van deze maatregelen moet worden geborgd voorafgaand aan de werkzaamheden.

Een specifiek voorbeeld is: het creëren van een “niet gevaarlijk gebied” door gebruik te maken overdruk (met lucht uit een niet gezoneerd gebied) op de plaats van de werkzaamheden. Dit kan met behulp van een tijdelijke tent constructie in een gezoneerd gebied.

[Stap 4] Gevarenzoneklasse reductie

Indien geschikte CE/Ex apparatuur ontbreekt en het onmogelijk of onveilig is om te dezoneren dan is (tijdelijke) zonereductie (het verlagen van de zone of het kleiner maken van het gezoneerde gebied) een mogelijkheid. Het reduceren van de zone is mogelijk door het reduceren van de bronsterkte van de gevaarbron ten tijde van de werkzaamheden, het fysiek begrenzen van de gevarenzone of het verbeteren van de ventilatieomstandigheden nabij de gevaarbron. De implementatie van de maatregelen moet worden geborgd voorafgaand aan de werkzaamheden. Zonereductie leidt tot een “restzone” welke lager of kleiner is dan een oorspronkelijke zone indeling. In dergelijke gevallen kan tijdelijk worden gewerkt met voor de gereduceerde zone geschikte CE/Ex apparatuur (ATEX 114/95).

Zonereductie kan onder andere worden gerealiseerd door:

¹ Verwijzing naar de nummering uit het flow diagram van paragraaf 3.1.

Standpuntsdocument gebruik van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/ gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen in ATEX gezoneerde gebieden

February 22, 2021

- De-activering van de gevarenbron (bijvoorbeeld het van druk aflaten).
 - Beperken of wegnemen van het lekdebiet van de gevarenbron (het spoelen en afdekken van riolen of het afdekken van flenzen).
- Tijdelijke begrenzing van de gevarenzone door het toepassen van fysieke barrières.
- Wegleiden/aflaten van mogelijk een explosieve atmosfeer naar een veilige plaats (vents).
- Het verbeteren van de ventilatiecondities nabij de gevarenbron(nen), bijvoorbeeld door mechanische plaatselijke afzuiging, verbeteren van de betrouwbaarheid van de mechanische ruimtelijke ventilatie of het wegnemen van fysieke barrières rondom de gevarenbron die de ventilatie beperken.

De effectiviteit van zonereductie moet kunnen worden aangetoond en de maatregelen worden geborgd.

Het resultaat kan zijn na stap 4 dat er in zeer uitzonderlijke situaties toch sprake is van een restzone waarvoor de tijdelijke (mobiele) apparatuur niet of niet volledig geschikt is qua categorie, temperatuurklasse of explosiegroep. De urgentie en noodzaak van de voorgenumen werkzaamheden met niet geschikte CE/Ex apparatuur moet worden onderbouwd middels een integrale risico afweging alvorens verder te gaan naar stap 5.

[Stap 5] Risicobeoordeling gebruik tijdelijke apparatuur niet passend bij de restzone

Risicobeoordeling in situatie A met restzone 1

Een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd op het gebruik van de tijdelijke (mobiele) apparatuur in een gevarenzone 1. Deze risicobeoordeling moet worden uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de explosieveiligheid en bestaat uit drie stappen:

Stap A5.1: voorkomen, monitoren en beperken van de explosiegevaarlijke atmosfeer

Aanvullende maatregelen die genomen kunnen worden ter voorkoming van het verkrijgen van een lekkage en daarmee een explosiegevaarlijke atmosfeer zijn:

- Het inzichtelijk maken van alle potentiële gevarenbronnen in de omgeving van de plaats waar de werkzaamheden plaatsvinden en het voorkomen dat deze actief worden door stabiele operatie, geen productiewijzigingen, geen monsternamen, niet venten/drainen, niet laden/lossen, stabiele tank niveaus.
- Het meten van de LEL waarde voor het vrijgeven van de werkplek en gedurende de werkzaamheden. Indien de alarmwaarde van 10% van de LEL wordt bereikt moet van tevoren duidelijk zijn hoe de CE/EX apparatuur tijdig kan worden afgeschakeld, zodat de explosieveiligheid gewaarborgd is.
- Locatie voor gebruik van de tijdelijke apparatuur zodanig te kiezen zodat deze aan de 'veilige' kant staat ten opzichte van de windrichting en de gevarenbron.

Stap A5.2: voorkomen van ontsteking van de explosiegevaarlijke atmosfeer door gebruik van de tijdelijke (mobiele) apparatuur.

Een integrale ontstekingsbronanalyse voor alle 13 mogelijke ontstekingsbronnen (EN-1127-1) moet worden uitgevoerd op de apparatuur om vast te stellen onder welke voorwaarden deze gebruikt mag worden. Beoordeeld moet worden of de apparatuur tijdens normaal gebruik een ontstekingsbron is. Indien het antwoord op deze vraag ja is, dan mag deze apparatuur niet gebruikt worden.

Standpuntsdocument gebruik van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/ gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen in ATEX gezoneerde gebieden

February 22, 2021

Indien het antwoord nee is, moet de vervolgvraag gesteld worden of er bij enkelvoudig voorzienbaar falen sprake is van de ontstekingsbron. Indien het antwoord op deze vraag ja is, dan moet voor elk falen van de apparatuur worden vastgelegd welke aanvullende maatregel(en) genomen gaan worden om ontsteking te voorkomen (dus het tijdig wegnemen/voorkomen van de ontstekingsbron of het tijdig wegnemen/voorkomen dat de explosieve atmosfeer in contact komt met een potentiële ontstekingsbron) wanneer een explosieve atmosfeer zich voordoet.

Overige standaard maatregelen ter voorkoming van ontsteking waaraan gedacht kan worden zijn:

- De beperking van de duur van het gebruik van de niet (volledig) geschikte CE/Ex apparatuur.
- Aanwezigheid van een stekkerwacht (voor het op juiste manier uitschakelen van de apparatuur bij gasalarm) tijdens gebruik van de niet (volledig) geschikte CE/Ex apparatuur.
- Het afdekken van de cable glands van de niet (volledig) geschikte CE/Ex apparatuur.
- Het dragen van antistatische kleding van de gebruiker van de apparatuur zover dit al niet een verplichting is vanuit de gevarenzone-indeling.

Stap A5.3: overige aanvullende maatregelen ter verkleining van het effect

Detectie- en beschermingsmaatregelen zijn er op gericht om negatieve effecten bij het toch ontstaan van een explosieve atmosfeer te voorkomen. Voorbeelden kunnen zijn:

- Afschermen van de werkomgeving zodat zo min mogelijk mensen nabij de apparatuur aanwezig zijn.
- Brandwacht aanwezig tijdens gebruik van de niet (volledig) geschikte CE/Ex apparatuur (voorkomen/blussen van kleine brandjes).

Risicobeoordeling in situatie B met restzone 2

Een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd op het gebruik van de tijdelijke (mobiele) apparatuur in een gevarenzone 2. Deze risicobeoordeling moet worden uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de explosieveiligheid en bestaat uit drie stappen:

Stap B5.1: voorkomen, monitoren en beperken van de explosiegevaarlijke atmosfeer

Dezelfde maatregelen zoals aangegeven in stap A5.1 dienen te worden geëvalueerd en daar waar nodig te worden geïmplementeerd ter voorkoming van de explosiegevaarlijke atmosfeer.

Stap B5.2: voorkomen van ontsteking van de explosiegevaarlijke atmosfeer door gebruik van de tijdelijke (mobiele) apparatuur.

Een integrale ontstekingsbronanalyse voor alle 13 mogelijke ontstekingsbronnen (EN-1127-1) moet worden uitgevoerd op de apparatuur om vast te stellen onder welke voorwaarden deze gebruikt mag worden. Beoordeeld moet worden of de apparatuur tijdens normaal gebruik een ontstekingsbron is. Indien het antwoord op deze vraag ja is, dan moet worden vastgelegd welke maatregel(en) genomen gaan worden om ontsteking te voorkomen (dus het tijdig wegnemen/voorkomen van de ontstekingsbron of het tijdig wegnemen/voorkomen dat de explosieve atmosfeer in contact komt met een potentiële ontstekingsbron op tijd buiten de explosieve atmosfeer brengen) wanneer een explosieve atmosfeer zich voordoet.

Zie stap A5.2 voor de overige standaard maatregelen die genomen kunnen worden ter voorkoming van ontsteking.

Standpuntsdocument gebruik van tijdelijke (mobiele) apparaten, arbeidsmiddelen/ gereedschappen en tijdelijke beveiligingsmiddelen in ATEX gezoneerde gebieden

February 22, 2021

Stap B5.3: overige aanvullende maatregelen ter verkleining van het effect

Dezelfde maatregelen zoals aangegeven in stap A5.3 dienen te worden geëvalueerd en daar waar nodig te worden geïmplementeerd ter beperking van het effect van de explosie.

BIJLAGE 1 LIJST VAN CE/EX APPARATUUR

Apparatuur	Gas zone 2	Stof zone 22
Werktuigen		
Haspel/verlengsnoer	√	√
Trafo	√	
Stofzuiger	√	√
PID meter	√	
Persoonlijke gasmeter	√	
Persoonlijke monsterpomp stof	√	
Luchtventilator	√	
Elektrische ventilator	√	
Geluidsdosismeter	√	
E/Accu-apparatuur en E/Accu gereedschap		
Smartphone/mobiele telefoons	√	√
Tablets Android	√	√
Tablets Windows	√	√
PDA's	√	√
Portofoon (incl luidspreker/microfoon)	√	√
Headsets	√	√
Fotocamera	√	√
Zaklamp	√	√
Mobiele werkplekverlichting	√	√
Labelscanner	√	√

Van veel gebruikte apparatuur is nog geen CE/Ex-gemarkeerde versie beschikbaar. Deze tabel is niet limitatief. Bedrijven worden geacht in deze de stand der techniek te volgen.